

La petjada de Josep Estrada

Granollers homenatja l'arqueòleg amb una taula rodona en el 20è aniversari de la seva mort

Granollers

Teresa Terradas

La petjada deixada per Josep Estrada a Granollers, la comarca i arreu de Catalunya en el camp de l'arqueologia és profunda i duradora. Les seves investigacions i la seva feina és una herència molt valuosa que es va recordant al llarg del temps, però que ara, coincidint amb el 20è aniversari de la seva mort, es reviu amb tota la seva magnitud. El Centre d'Estudis de Granollers de l'Associació Cultural l'ha volgut recordar en un acte que dijous de la setmana passada va omplir la sala d'actes del Museu de Granollers per escoltar la seva filla Marta Estrada; la catedràtica d'Arqueologia de la Universitat Autònoma de Barcelona Isabel Rodà de Llanza, i l'arqueòleg granollerí i director general de la Fundació Pau Casals, Jordi Pardo.

Tots ells van coincidir en la gran tasca feta per Estrada però també la seva vàlua com a persona i tots els seus valors. Rodà el va anomenar "gran home de Granollers" i va destacar que fos un "home fet a si mateix", amb estudis de pèrit mercantil, que "va fer molt per l'arqueologia de Catalunya". "Ell coneixia molt el territori i se l'estimava." En aquest punt va destacar la importància que formés part de l'Agrupació Excursionista de Granollers, tenint en compte que l'excursionisme i l'arqueologia han anat sempre molt lligats. "Va contactar amb Salvador Llobet i junts van fer grans coses." Segons Rodà, "l'arqueologia de Granollers i de tot Catalunya li deu molt, i va obtenir un reconeixement tant a casa com a fora". Entre les seves descobertes va destacar la de la Pedra de les Orenetes o treballs com l'estudi sobre viabilitat romana a Catalunya.

A banda de la seva talla científica i professional, Rodà va destacar el seu caràcter fantàstic, la seva gran humilitat i afabilitat, i la feina conjunta feta amb la seva dona, Feli Miyares.

Precisament, la seva filla Marta Estrada va parlar de "l'equip tan compenetrat que formaven tant professionalment com com a família". Del seu pare va dir que era un bon estudiant i que de jove ja havia mostrat un gran interès per la història, i va recordar unes llibretetes on s'ho apuntava tot. Va ser als

Jordi Pardo i Marta Estrada en la taula rodona de dijous al Museu de Granollers

L'arqueòleg Josep Estrada i Garriga, cap a 1990

anys 40 quan va començar la seva activitat arqueològica amb les troballes romanes al voltant de l'església de Sant Esteve, i també el seu vincle amb Salvador Llobet, que li va encarregar portar la secció d'arqueologia de l'Agrupació Excursionista.

Una altra de les dates que va assenyalar Estrada és la de 1952, quan es va fundar el Centre d'Estudis dins l'Associació Cultural, en una clara reivindicació del paper dels estudiosos no professionals. "Aquí va prenent més força el concepte de ciència ciutadana", va apuntar.

Altres noms lligats a Estra-

da van ser els de Joan Carbó, Emili Ramon, Pilar Mora o Pere Font, "amics fidels durant anys i treballadors incansables", i que van fer una gran tasca a la secció d'arqueologia de l'antic Museu.

Marta Estrada va recordar també els viatges que va fer per tot l'Estat espanyol i per Europa, en què sempre lligava l'aspecte més lúdic i la inspecció arqueològica. "Els meus pares mostraven un gran interès pels monuments històrics i per l'arqueologia, i van arribar a anar a molts congressos i seminaris." Segons Estrada, el seu

pare "va aplicar a la recerca arqueològica una anàlisi crítica i d'aproximació científica, era molt curós".

Estrada va coincidir amb Rodà que tot i defensar sempre que Granollers era Semproniana, sempre li va faltar "més evidència científica". La seva estimació per Granollers i la comarca, i el seu convenciment que s'havia de saber d'on veníem per plantejar el futur, van marcar la seva vida i el seu treball. "Com més coneguis la comarca, més l'estimaràs, i si l'estimes, la defensaràs", deia.

Per la seva banda, Jordi Pardo, que ja va participar fa unes setmanes en la taula rodona sobre les antigues troballes de Can Jaume, va coincidir amb Estrada en aquest interès per la història del passat, "per conèixer l'espai vital on vius". A aquest interès, Pardo hi va sumar la seva intel·ligència i la seva generositat.

"Més enllà de l'interès erudit per la història, el movia la passió per comprendre les arrels i l'evolució del nostre paisatge humà, els orígens de Granollers i el Vallès Oriental", va remarcar. Segons Pardo, Estrada, juntament amb altres personatges com Cumella, Garrell, Ruera o Jonch, eren el nucli de l'activitat cultural, i van impulsar tant el Museu antic a la Casa Molina com el posterior, La tela o l'AC i el seu Centre d'Estudis. Tots ells van fer de "connectors intel·lectuals i emocionals de generacions", sempre des de la intel·ligència, el civisme i la generositat. "Estrada tenia una intel·ligència tan extraordinària i una capaci-

tat d'abstracció que no tots els investigadors tenen", va afirmar Pardo.

L'arqueòleg granollerí va destacar els més de 400 jaciments catalogats, "que s'haurien de digitalitzar per a les generacions futures"; la documentació de tota l'estructura viària de Catalunya; troballes importantíssimes com la Pedra de les Orenetes; el seu seus treballs de camps anant a les zones més romanitzades de Catalunya...

Pardo també va incidir en el reconeixement que va tenir, ja fos com a fill predilecte de Granollers, o amb la celebració de jornades i homenatges. "Estrada és viu, el seu llegat és més viu que mai", va afirmar.

Peticions per al Museu

Granollers

Tant Marta Estrada com Jordi Pardo van fer les seves reivindicacions de cara al paper del Museu de Granollers. "No cal enyorar el batibull de l'antiga Casa Molina, antiga seu del Museu, però sí que faria falta que l'actual tingués una secció més completa i estable sobre la història de Granollers i comarca", va dir Estrada. Per la seva banda, Pardo va reclamar també al Museu "més centralitat de projecte, que no només inclogui exposicions, que estan molt bé, sinó també una bona gestió documental del fons i una estratègia de públics. Voldria un relat més clar, una direcció de projecte, un pla estratègic que permetés que l'arqueologia del passat es posés en marxa".

A aquest homenatge s'hi va afegir Jaume Dantí, director del Centre d'Estudis, que va afirmar que l'entitat, sense Estrada, potser no hi seria. "Estrada i els seus amics, com Llobet, tenien una idea profunda del coneixement en el sentit més ampli. És un element que no es pot perdre i que el Centre d'Estudis ha de mantenir." Dantí va parlar del *Sínesi arqueològica de Granollers y sus alrededores*. "Som deutors encara en bona part de la comarca d'aquella síntesi, potser no tant a Granollers", va dir. "La fruïció, el treball i el saber encomanar les ganes de conèixer el territori de forma àmplia ho devem a ell, i el Centre d'Estudis tenim un deure que procurem tirar endavant, no perdre aquest sentit".

Vegeu els articles de Paco Monja (pàg. 20) i Jordi Pardo (pàg. 24) d'aquesta edició d'EL 9 NOU